

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Formanden skriver	side 2
Julesorg og juleglæde	side 3
Idagård ved Slagelse	side 4
Demstrup Sædegård i Ommersyssel	side 7
Simestedgaard ved Nibe	side 10
Langbakgård i Himmerland	side 12
Om Peder Wessel Tordenskjold	side 14
Nyt fra kredsene	side 15
Slægtsgårdsrejsen 2016	side 16

Tidsskrift for
Dansk Slægtsgårdsforening

December 2015 - januar 2016

Nr. 439 - 72. årgang

Idagård ved Slagelse

SLÆGTSGÅRDEN

LÆR AF FORTIDEN - LEV I NUTIDEN - VIRK FOR FREMTIDEN

Stiftet 5. juli 1941

www.slaegtsgaardsforeningen.dk

Forretningsfører:

Inger M. Hansen, Svalevej 13, 4440 Mørkøv, tlf. 59 27 59 77.
E-mail: imhan@post.tele.dk

Ejendomsrådgiver:

Chefkonsulent
Michael Munthe Fog
Landboforeningen Gefion
Fulbyvej 15, 4180 Sorø
tlf.: 57 86 53 00
mmf@gefion.dk

Hovedbestyrelsen:

Formand:

Gunhild Olesen Møller,
»Bronzehave«,
Strædet 38,
7990 Øster Assels.
Mobil 23 32 92 10.
gunhild.olesen.moller@rn.dk

Næstformand:

Karen Jacobsen
Melbyvej 3, 5610 Assens
tlf. 64 71 23 60
kj@osterbygaard.dk
(Formand: Fynskreds)

Jens Brogaard Jensen

»Maglehøjgård«,
Hammerbakke 3, 4050 Skibby
tlf. 47 52 99 18
jensbjensen@privat.dk
(Formand: Nordsjællandskreds)

Mogens Frigaard,

»Frigård«,
Yppernemøllevej 10, Nyker,
3700 Rønne,
tlf. 56 96 30 02
mogens.frigaard@dlgtele.dk
(Formand: Bornholmskreds)

Karen Andersen,

»Baungård«,
Vollerupvej 70, 4400 Kalundborg
tlf. 59 50 20 13
ok@dlgpost.dk
(Formand: Vestsjællandskreds)

Knud Pedersen

»KildemosegårdH
Egeskovvej 18, 4700 Næstved
tlf. 55 44 51 17
kgkildemosegaard@privat.dk
(Formand: Sjælland Syd.)

Hans Jørgen Hansen

»Bregnholt«
Adelgade 88, 4880 Nysted.
Tlf.: 54 86 42 22.
bregnholt@hotmail.dk
(Formand: Lolland/Falster kreds)

Jens M. Knudsen

Kalmargårdparken 1,
Marstrup
6100 Haderslev
tlf.: 74 57 51 65
jens@kalmargaard.dk
(Formand: Haderslevkreds)

Chr. A. Krogh

Majbølvej 17,
6470 Sydals.
tlf. 74 41 53 12
(Formand: Det sydlige Sønderjylland)

Jens Ulrik Tarpgaard

»Tarpgård«,
Tarpvej 13,
Vedersø
6990 Ulfborg,
tlf.: 21 42 13 83
ju@tarpgaard.com
(Formand: Ringkøbingkreds)

Steffen Buch Juul

»Jægergården«
Høllundvej 6,
Høllund,
7100 Vejle.
Tlf. 75 86 54 93.
svend-juul@hotmail.com
(Formand: Vejle kreds)

Anne Lis Ladefoged

»Ingvorstrup Hovedgård«
Ingvorstrupvej 7, Revn,
8500 Grenå,
tlf. 86 30 17 77
ingvorstrup@gmail.com
(Formand: Århuskreds
og Arkivudvalget)

Gunhild Olesen Møller,

»Bronzehave«,
Strædet 38,
7990 Øster Assels.
Mobil 23 32 92 10.
(Formand: Midtjysk kreds)

Niels Holger Fisker,

»Mosegården«
Nørgarvej 3,
Gelstrup
9240 Nibe.
Tlf.: 98 35 13 39
(Formand: Himmerlandskreds)

Niels Ole Volhøj

»Volhøj«
Bettevej 38,
V. Tversted, 9881 Bindslev
tlf. 40 89 74 92
enovolhoj@mail.dk
(Formand: Vendsysselkreds)

Formanden skriver:

Selv om datoen siger at julen nærmer sig, har det stort set ikke været frost her i det nordvestlige Jylland. Til gengæld er der kommet regn i nærmest ufattelige mængder. Det har vanskeliggjort efterårsarbejdet. Ikke alle har nået at få sået vintersæden og mange steder er det nye spirede korn druknet i regnen. Det betyder omsåning og ekstra udgifter til følge i foråret. Selv om Danmark er et lille land er der stor forskel på klimaet. Både øerne og Østjylland har mærket Kong Vinter med trafikale udfordringer til følge.

Landbruget befinder sig i en meget presset situation. Der er lave afregningspriser på vore afgrøder, det samme gælder for mælk og svinekød. Sidstnævnte er presset af et stort udbud på det europæiske marked. Svinenoteringen har lige fået et ordentligt hak nedad. Tidligere har det været sådan at der var en god interesse for svinekød til de bugnende juleborde, men andre skikke ses jo også her. Slakterikoncernen Danish Crown har for nylig bekendtgjort at efterbetalingen bliver på kr. 1,05 hvilket er rekord og uden tvivl meget kærkomment ude på bedrifterne. Af andre lyspunkter kan nævnes den nye regerings tiltag på landbrugsområdet. Det er højst tiltrængt efter mange år med stramning på stramning af rammevilkårene at der kommer nye boller på suppen. Eftersom det er en mindretals regering skal der skaffes et flertal for at lave tingene om, så hvordan 16 punkts planen rent faktisk vil blive udmøntet har vi til gode at se. Endelig kan nævnes at det lave renteniveau fortsætter. De der har skullet refinansiere deres lån her op til nytår har fået omlagt deres lån til rekordlave renter. Det er jo selvfølgelig godt for den enkelte låntager, men alt andet lige betyder det at der ikke rigtig er gang i hjulene og lavkonjunkturen fortsætter. Der er i det hele taget megen uro omkring i Verden. Terroranslag og krige øger utrygheden i befolkningerne. Hidtil har det ikke gået ud over forsyningssikkerheden og olieprisen er fortsat meget lav.

Vintermånederne plejer at være en stille tid i de lokale kredse. Eftersom vi alle har til opgave at fortælle om foreningen til interesserede og potentielle medlemmer er det en af vore vinteropgaver. Der er sikkert stadig nogle der ikke har hørt om Dansk Slægtsgårdsforening og den bedste måde at få nye medlemmer på er stadig mund til mund metoden, hvor man husker at fortælle om en god oplevelse med foreningen. Forretningsfører Inger M. Hansen sender gerne information om foreningen ud til interesserede.

Tak for jeres støtte til Dansk Slægtsgårdsforening i år 2015. Vi ser frem til mange gode oplevelser i år 2016.
I ønskes alle en Glædelig Jul og et Godt Nytår.

Gunhild Olesen Møller

Adresseændringer

bedes meddelt foreningens sekretær: Inger M. Hansen
Svalevej 13, 4440 Mørkøv. Tlf. 59 27 59 77

Slægtsgårdsarkivet:

Landbrugsmuseet,
Gl. Estrup, Randersvej 4,
8963 Auning, tlf. 86 48 48 16
E-mail:
arkiv@slaegtsgaardsforeningen.dk
Åbningstid: onsdag kl. 11-15.

Der er gratis adgang til arkivet,
når man til billetsalget i porten oplyser,
at man kun skal på arkivet.

Arkivarer:

Else Skovbo Jensen
Kløvervej 5, 8850 Bjerringbro.
Tlf.: 86 68 40 47.

Inge Nissen
Tåsingegade 22 st. tv., 8200 Århus N.
Tlf. 86 10 43 31 / 23 74 10 37.

Redaktion:

Ole G. Nielsen
Bøgeparken 25 B
4241 Vemmelev
Tlf. 24 93 34 12
OleGN@mail.tele.dk

Nr. 440 udkommer omkring
den 20. februar 2016.

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Tryk: Jannerup AIS
Ndr. Ringgade 74
4200 Slagelse
Tlf. 58 52 52 22
jannerup@jannerup.dk

Julesorg og juleglæde

*Af sognepræst Poul Damsgaard,
Sct. Mikkel's kirke, Slagelse.*

”Ingen roser uden torne” hedder en talemåde. Dens oprindelse fortæller sig i tågerne. Lige så længe mennesker har glædet sig over rosens skønhed, har man lagt mærke til, at man også kunne stikke sig på dens torne. Lige så længe man har nydt honningens sødme, har denne nydelse været fulgt af risikoen for biens stik. Og lige så længe kærligheden har været i verden, har smerten ved og frygten for at miste været skyggen, der fulgte. Jo stærkere glædens lys, jo tydeligere sorgens og fortvivlelsens skygge.

Det blev klart allerede 2. juledag, Sankt Stefans dag, opkaldt efter den første kristne martyr, som måtte lide døden for sin tro.

Og Jesus selv var allerede som spæd truet på livet, så hans forældre måtte flygte med ham. Der var ikke meget barselsorlov i Betlehem. Ikke megen tid til glæde og til, at den lille familie kunne finde sammen i ro og mag og lære hinanden at kende.

Glæden over barnet i krybben; de fantastiske fortællinger om hyrderne på marken, der havde oplevet englesang; de fremmede konger, som var kommet langvejsfra med fine og kostbare barselskaver; freden i stalden i halmen mellem kvæg og får og æsel – alt sammen blev brat afbrudt. Som ved en ubehagelig opvågning af en sød drøm. Drømmen fortonede sig. Virkelighedens barske realiteter overskyggede det, som var så trygt og godt.

De hellige tre konger - de vise mænd fra østerland - var ikke kommet direkte til Betlehem. De havde aflagt besøg hos kong Herodes på slottet i Jerusalem. Det måtte jo være ved hoffet, at den nye jødernes konge var blevet født...

Men der var ikke født nogen på Herodes' kongeslot. Det var slet ikke noget sted med liv. Snarere lurede døden rundt om i kongens gemakker. Herodes lod politiske fjender myrde; han lod sin svigermor myrde; sin egen kone lod han myrde og senere de to sønner, han havde fået med hende.

Lumsk var han, og han lod undersøge, om det havde noget på sig, når de vise mænd spurgte, hvor Kristus skulle fødes. Og hans kongelige højheds rådgivere meddelte kongen, at der ganske rigtig stod skrevet, at 'fra Betlehem skulle der udgå en fyrste fra Herren'. Herodes bad så de vise mænd finde barnet, så han også selv kunne komme og tilbede det. De vise mænd var – det siger nærmest sig selv – smarte nok til at regne ud, at kong Herodes havde skumle planer. Så de fulgte stjernen og fandt Jesusbarnet og tilbad det og gav det gaver. Men da de tog hjem, drog de ikke tilbage forbi Herodes; for de ville ikke lade ham vide noget.

Og så var det, at Josef i en drøm blev advaret af en engel og opfordret til at stikke af langt væk til Egypten. Josef og Maria flygtede med barnet. Og Herodes fandt langt om længe ud af, at han var blevet snydt. Han blev rasende og bød sine soldater myrde alle små drengebørn i Betlehem og omegn. For han ville ikke have nogen konkurrent til tronen. Efter hans død tog Josef, Maria og Jesus tilbage til Galilæa og slog sig ned i Nazaret.

*

De blev flygtninge, den hellige familie. De var udsatte og i fare. Selv om Guds engle havde talt til dem, var de ikke i sikkerhed. Selv om det var Guds søn, det handlede om,

havde han ikke nogen særlig fin eller tryk opvækst. Og verden var grusom.

I disse omstændigheder er der ikke noget nyt. Det er alt sammen velkendt. Både før og senere har verden set grusomhed. Det hører snarere til dagens orden.

I sådan en elendig, utryg og farlig verden kan man nogle gange spørge sig selv om, hvor Gud er. Og i det spørgsmål ligger netop svaret: Der er Gud. Det er jo netop sagen: at Guds søn blev født på det ringeste og mest uegnede sted af alle, netop i en stald! Og så blev han altså flygtning, Guds egen søn, truet fra alle sider. Og senere ville mange ikke forstå ham og acceptere ham. Selv hans egen familie kunne ikke rigtig forstå ham. Og hans venner svigtede ham til sidst. Selv de allernærmeste.

Denne side af Jesus, hvor han går i mørke og trængsel og dødens skygge, er vigtig at få med. Jesus er ikke kun barnet i krybben, 'julekrybben', sådan som vi danskere kender ham bedst - han, som blev "født på 4. sal i Magasin du Nord", som det hedder i en Shubiduasang.

Ham vil vi godt have – sammen med alle nisserne og julemanden og andestegen og risengrøden og julegaverne og det alt sammen.

Og når så de første hektiske juledage er forbi, så skal det hele byttes. Gaverne skal byttes til det, som vi egentlig ville have. Træet skal ud – det var jo kun en illusion, en flygtig drøm, det symboliserede. Julefreden nåede vi vist knapt at mærke. Men det er moderne tider, og nu kan Jesus sammen med julepynten ligge på hylden til næste år ved samme tid, når handelsstandsforeningen atter engang får sat showet på hjul.

Jo, vi vil godt have jesusbarnet, men ikke rigtig huske på, at dette barn voksede op og blev den mand, som døde på et kors, glemt og svigtet af alle sine venner, svigtet og forladt af alle mennesker – og dog gav sit liv for verdens skyld.

Det er barskt sådan at skulle høre om flugt og landflygtighed, om barnemord og elendighed i julen. Men på den anden side, så er det vel det, vi skal høre for rigtig at forstå og påskønne, at Guds Søn blev menneske!

Vel kan vi se mørket og dødens skygge og tidens elendighed på alle mulige måder. Men på trods af al elendigheden og virkelighedens barske realiteter, så lyser det lys, som aldrig, aldrig er slukt: at Gud er med os gennem fødsel, liv og død.

Derfor: Favntag kun trøstigt, hvad Gud har givet, løft dit hoved, og tak for livet!

Glædelig jul og et godt og velsignet nytår!

Idagård ved Slagelse

Idagård tegnet af Troels Trier ca. 1950.

Købmand og gehejmekonferensråd, Johan Christian Constantin Brun (1746-1836) købte i 1799 hovedgårdene Antvorskov og Falkenstein. I en økonomisk usikker tid for de store handelshuse, var hans interesser for de to gårde, at sikre sine midler. Men han engagerede sig også i landbruget. Han ansatte tre familier fra Schweiz, som skulle drive hollænder i på Antvorskov. Dette medførte en betydelig produktion og eksport af schweizerost. Brun så tidligt, at med fæstegodsets afvikling ville herregårdsdriften ændres, så de store gårde selv skulle have dyr, redskaber og mandskab. For at mindske afstanden fra stalde og marker på den meget store Antvorskov hovedgård, delte han i 1806 hovedgården i fem dele, hovedparcellen og fire ladegårde. De fire ladegårde fik navne efter hans børn: Ida, Augusta, Charlotte og Carl, og deraf kom Idagård, Charlottedal, Augustadal og Carlsgård.

Senere på året afhændede han sin godssamling her ved Slagelse til overhofmarskal Adam Wilhelm Hauch og slotsforvalter Marcus Frederik Voigt. Overtagelse fandt først sted i 1808, hvorefter de fire ladegårde blev afhændede. Herefter var de selvstændige landbrug, men hovedgårde blev de ikke, for hovedgårdenes skattefrihed var allerede ophævet i 1802, og dermed var interesse for en gård med hovedgårdsrettigheder ikke længere påtrængende.

Ida

Datteren, der lagde navn til gården, hed Adelaide Caroline Johanne. Hun var født i 1792 på Sophienholm, faderens sommerresidens ved Bagsværd sø. Moderen, Frederikke

Grevinde Adelaide Caroline Johanne de Bombelles, kaldet Ida, har lagt navn til Idagård.

Brun, udviklede datterens talent for sang og dans. I årene 1801-03 og 1805-10 fulgte hun med moderen på hendes rejser i Tyskland, Schweiz og Italien. I 1816 blev hun gift med den østrigske diplomat i København, greve Louis Philippe de Bombelles (1780-1843). Hun fulgte ham rundt i hele Europa, og levede et lykkeligt og interessant liv, bl. a. som gæst ved fyrstehusene. Ægteskabet var barnløst. Efter ægtefællens død i 1843 blev hun selskabsdame for kejser Napoleon den Førstes enke Marie Louise. Efter kejserindens død flyttede hun til Wien, hvor hun døde i 1857, og blev begravet i København.

Der findes ingen steder noget, som bekræfter, at grevinde Adelaide de Bombelles, har besøgt den gård, der bærer hendes navn.

Idagård

I 1808 købte Ole Rasmussen Schou Idagård af ejerne af Antvorskov hovedgård. Til gården var 31 tdr. hartkorn. I 1837 overtog William Mourier gården. I 1838 købte han 12 huse og huslodder i Skørpinge af proprietær Peter Schou, Antvorskov ladegård. I 1841 erhvervede han nogle huse i Harrested, Slots Bjergby og Landsgrav af Ane Cathrine Bollhorn, Odense, der tidligere have besiddet Antvorskov Slotsparcel, og endelig i 1842 købte han Antvorskov ladegårdparcel med næsten 16 tdr. hartkorn af Rasmus Peter Schou, Flinterupgården.

I 1847 købte kammerråd Lars Trolle, tidligere ejer af Falkenstein hovedgård, Idagård, og i købekontrakten opregnes tilliggendet således:

- 1) Idagård med hartkorn 26 – 1 – 1 – ¼.
- 2) Skov af hartkorn 1 – 6 – 2 – 2.
- 3) Antvorskov med hartkorn 13 – 2 – 2 – 1.
- 4) Bøndergods af hartkorn 6 – 5 – 1 – 0.

Ludvig Ferdinand Schultz købte i 1854 Idagård. I 1858 erhvervede han den parcel fra Antvorskov hovedgård, der kaldtes Kongens have og senere købte han det meste af agerjorden fra Liselund.

Schultz blevet udnævnt til jægermester, og i 1878 besluttede han at købe Krummerupgården ved Fuglebjerg og afhænde Idagård. Idagårds nye ejer blev skovrider S. Spandet, hvis enke i 1917 solgte Idagård til frøavler Jens Hvidberg, der ville have en større gård til avlsforsøg.

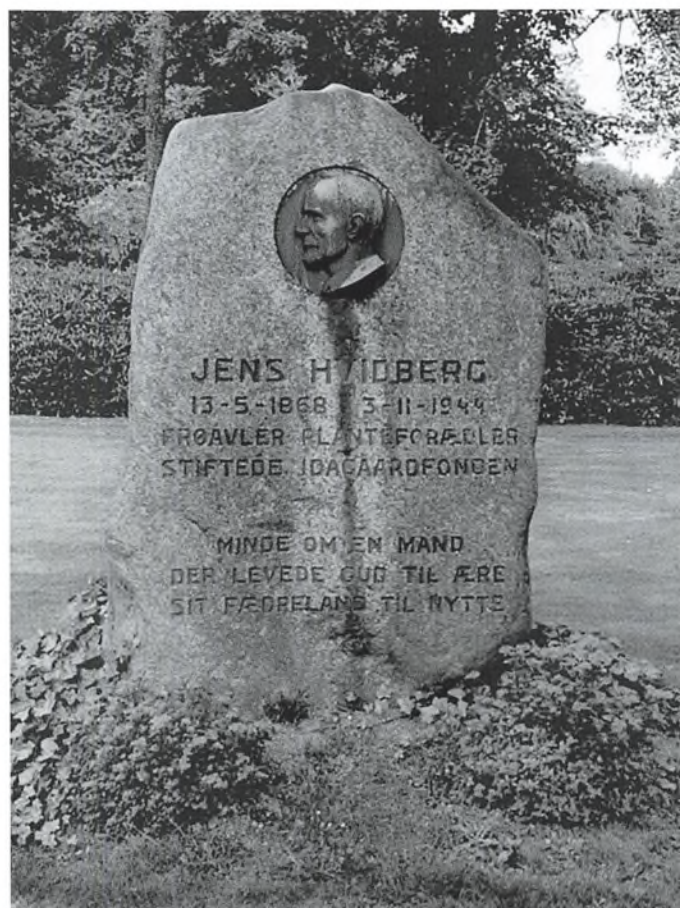
I 1941 overdrog Jens Hvidberg Idagård til en fond, der bærer gårdens navn, og den er fortsat ejer.

I 1963 købte Idagård 220 tdr. land fra Charlottedal. Gods-ejer D. F. de Neergaard måtte afstå Charlottedal til staten, som på parcellen øst for landevejen ville anlægge en kaserne. Jorden vest for landevejen, den parcel, som oprindeligt var Augustadals jord, blev lagt under Idagård. Til gengæld afstod Idagårdfonden 100 tdr. land skov til godsejer Neergaard, Valdemarskilde.

Det tætte naboskab til byen har tæret på Idagårds jorder, så Idagårds jord omfatter nu væsentligt den gamle Augustadals marker.

I 1938 blev Laur. Bramsen inspektør på Idagård og efter 44 år afløstes han af sønnen Otto Bramsen. Siden 1999 har Casper Dahl været inspektør.

Det var Jens Hvidbergs ønske, at Idagård skulle være et lærested og et foregangslandbrug. I de 44 år Laur. Bramsen var inspektør var der 300 landvæsenselever.

Mindestenen for frøavler Jens Hvidberg. Den 13. august 1947 blev stenen afsløret ved en mindefest i Idagårds have.

Jens Hvidberg

Frøavler og planteforædler Jens Hvidberg (1868-1944) var en pioner indenfor frøavl. Han var faglig dygtig, men havde også det held, at tiden var med ham. Efter opvækst på landet kom han 18 år gammel i gartnerlære hos en handlungartner og frøavler i Skive. Derefter kom han til Fyn og var en tid elev i Landbohøjskolens have. Den store ændring skete, da Hvidberg den 1. november 1892 blev ansat som gartner hos godsejer Olufsen, Quistrup ved Struer. Lønnen var 240 kr. for et år og ret til at få en tønne land i marken til frøavl og havesager. Det blev to gode år på Quistrup med køkkengartneri, haveanlæg, planteskole og frøavl. Det var gulerodsfrø, han begyndte med, og det var indbringende, men der skulle også være plads til andet, og Hvidberg tog på Askov Højskole. Da han i april 1895 kom hjem fra højskolen købte han ejendommen "Lille Ravnholt" i Ejsing ved Vinderup med 16 tdr. land. Efter tre år blev ejendommen for lille til den ekspanderende frøavl, og Hvidberg købte gården Pajberg nær Holstebro med 136 tdr. land, og her udvikledes de såkaldte Pejbergstammer af bl. a. kålroefrø.

Hvidberg købte i den første tid avlernes frø, men gik så over til kontraktavl. Efterhånden gik det op for ham, at Pajberg lå uhensigtsmæssigt for transporten af frø, der dengang foregik med jernbane, men jorden var heller ikke egnet til frøavl. Pajberg blev solgt i 1906 og samtidig købte han gården Hunsballe i Gimsing ved Struer. Til den hørte 38 tdr. land. Her skabte Hvidberg et hjem og et centrum for sit frøimperium.

Hvidbergs forretning voksede, og som årene gik, erfarede han, at de avlspladser, hvorfra han fik de bedste frø, lå på øerne. Derimod havde han en stabil kundekreds i Jylland,

med centrum for køberne på hjemegnen, når det drejede sig om indenlandske kunder. Endelig fandtes der ikke så mange konkurrerende firmaer i Jylland som på øerne.

Hvidberg havde i 1911 udlagt 300 tdr. land med frø på Bonderup ved Korsør. Omkring Skælskør var der flere avlere og samme år købte han en lille gård ved Skælskør, hvor han indrettede tørreri og renseri. Købet af gården ved Skælskør var efter initiativ af daværende ejer af Annebjerggård, Frederik Vilhelm Jespersen, der var en markant frøavl. Under Første Verdenskrig købte Hvidberg ejendommen Anesminde ved Slagelse og et pakhus på Kalundborgvej 33 i Slagelse. Et andet pakhus blev bygget ved Eskilstrup på Falster, hvor også en lille gård i nærheden blev overtaget.

Med de store udvidelser fandt han det rigtigst at lade forretningen overgå til et aktieselskab, og A/S Pajberg blev dannet af afdelingerne i Slagelse og Eskilstrup.

I 1917 købte Hvidberg Idagård, men gården Hunsballe ved Struer vedblev at være hans hjem.

Den store interesse, man havde udvist for frøavl på Lolland-Falster, der resulterede i opførelsen af pakhuset i Eskilstrup holdt sig kun, medens priserne var høje. Da prisfaldet kom og sukkerroevælden igen blev det bærende, faldt de nye frøavlere fra.

Frøforsyningen fra Roskilde (Danske Landboforeningers Frøforsyning) havde en del gamle kunder på disse egne, og da de netop planlagde opførelsen af et pakhus, indledtes der forhandlinger med Frøforsyningen om overtagelse af pakhuset i Eskilstrup. Forhandlingerne endte med, at Frøforsyningen købte ikke alene pakhuset i Eskilstrup men hele A/S Pajberg med pakhuset i Slagelse, de to små gårde i Sydvestsjælland og salgskontoret i København.

Efter at have afviklet en del af forretningen kastede Hvidberg sig mere og mere over forædlingen af kulturplanterne.

I 1920 oprettede han Pajbergfonden, idet en væsentlig del af fortjenesten, som han havde haft i krigsårene, blev draget ud af forretningen og båndlagt i et fond med plante-forædling som formål.

Hvidbergs interesse for Sydvestsjælland forsvandt ikke med salget af pakhuset og ejendommene i 1921. Han ejede stadig Idagård og fik brug for mere frø, og derfor oprettedes et lille frørenseri og -lager på Idagård.

I 1924 omdannede Hvidberg sin virksomhed i Holstebro til et aktieselskab under navnet Frøavlscenteret Hunsballe.

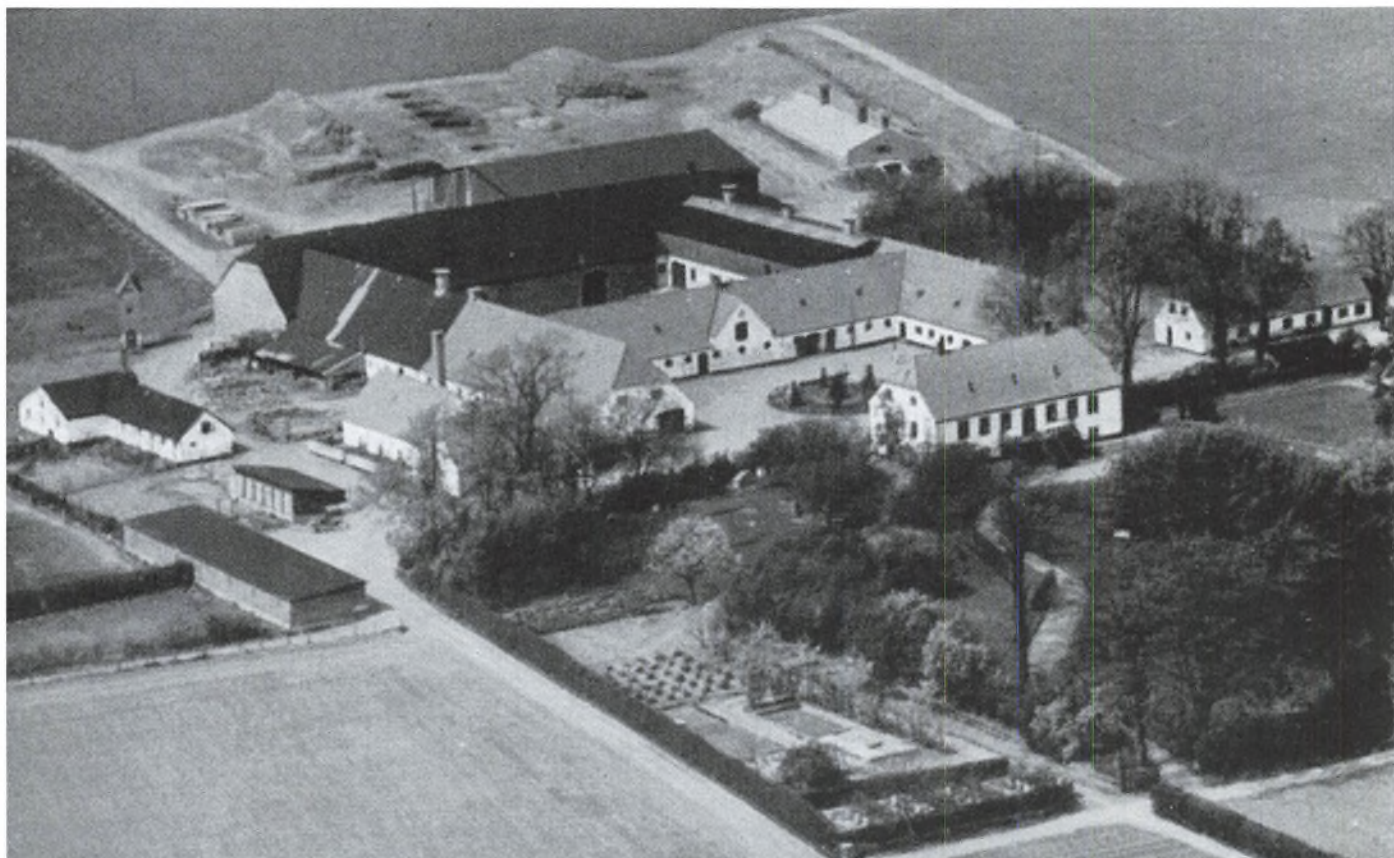
Selvom Hvidberg havde overdraget sin forædlingsvirksomhed til Pajbergfonden, syntes han dog at en til forretningen hørende forædlingsvirksomhed skulle videreføres. Dette førte i 1930 til oprettelsen af en forsøgsgård ved Antvorskov. Efterhånden blev forsøgsgården mere frørenseri og -lager.

Indtil 1968 blev alt frø leveret i sække, men så byggedes de første haller, hvor frøet kunne modtages i frøkasser. Efter et par udvidelser indså bestyrelsen, at der skulle ske noget nyt. Naboskabet til den historiske klosterruin gav nogle solide begrænsninger, og der var ikke plads til flere bygninger. Derfor besluttede bestyrelse i 1999 at købe 6 ha af det industriareal, som Hashøj Kommune havde udlagt ved Sørbymagle. Her indviedes det nye frørenseri og -lager 25. juni 2001. Og i sommeren 2014 blev de gamle Hunsbalbebygninger fjernet.

Firmaet Hunsballe blev i 2013 solgt til et tysk frøfirma.

Drift

Til Idagård hører 180 ha. I 2014 købte Idagårdfonden gården Rosendal i Vedbysønder med 125 ha. Idagård har sammen med Svendsholm i Harrested et driftsfællesskab, som omfatter 1100 ha. Foruden de to ledere er der to faste medarbejdere og man satser på en landvæsenselev.

Idagård o. 1930.

Demstrup

Sædegård i Ommersyssel

Hovedbygningen set fra gårdsiden.

Den meget gamle herregård Demstrup har både en interessant fortid og en stolt nutid. Godsejer Kirsten Harbo lægger et stort arbejde i at bevare sit hjem, så det landbrugsmæssigt er i top og vedligeholdelsesniveauet af de smukke bygninger er acceptabel.

Demstrup gods har sit udgangspunkt i den gamle sædegård af samme navn, som kendes fra dronning Margrethe den Førstes tid, da medlemmer af slægten Gyldenstjerne ejede den.

Forfatteren Ejler Haugsted beskrev gårdens placering: ”Tæt syd for landsbyen Dalbyneder Kær og nordøst for kirkebyen Dalbyneder har en herremand engang i middelalderen bygget sig en gård, Demstrup, hvis beliggenhed er typisk for meget gamle borge: i læ for vestenvinden, på agerlandet, men nær ved fægangen på engen.”

At Demstrup er beliggende i Råby sogn, ændrer ikke ved den nærmest lyriske beskrivelse.

Hvornår Demstrup er anlagt vides ikke, men den er ældre end nævnt i indledningen, og slægten Gyldenstjerne kendes fra omkring 1300.

I 1404 hed ejeren af Demstrup Henrik Knudsen af slægten Gyldenstjerne og han solgte den i 1409 til sin farbroder

Erik Nielsen til Tim. Han var en meget fremtrædende mand på Erik af Pommerns og Christoffer af Bayerns tid. Efter hans død ca. 1450 tilfaldt Demstrup med gods sønnen Erik Eriksen, der drog til Sverige, hvor han ægtede en datter af kong Karl Knutsson. Han blev stamfader til den endnu eksisterende slægt Gyllenstierna.

En anden søn, Abraham Eriksen, der var rigshofmester Poul Laxmands svigersøn, solgte i 1516 Demstrup til rigsråd Peder Lykke, der var en af kong Christian den Andens modstandere, og det har været en bitter dag for ham, da skipper Clement indtog Ålborghus, og han måtte flygte. Peder Lykke forøgede godset, men efter hans enke fru Kirsten Høgs død i 1542 blev Demstrup delt mellem de fire børn. En af disse, den meget bjærgsomme fru Anne Lykke, og hendes første mand hr. Anders Bille samlede det meste af Demstrup med gods. Efter mandens død kom hun i proces med sine medarvinger. Hun gjorde sig berygtet for sin grusomhed, og til sidst gik det galt for hende, idet hun blev dømt til at betale en stor erstatning for lensafgifter, hun havde besveget kongen for.

Rigsadmiral Peder Munk overtog omkring 1580 Demstrup og Sødriholm, og hans enke fru Sophie Brahe solgte i 1625 begge sædegårde til Gert Rantzau til Breitenburg, der

var kongens statholder i hertugdømmerne. Han stod i høj gunst hos kong Christian den Fjerde.

I skødet fra 1625 sattes hovedgården Demstrup til 72 tdr. hartkorn og hele godset til 599 tdr. hartkorn.

Om borggården oplyses i boet efter Christian Rantzau, der døde i 1663: Demstrup Borgegård var præget af, at den ikke havde fastboende herskab. Vel var der et sovekammer, der beviser at Christian Rantzau har kunnet overnatte, når han var på kort besøg, men de øvrige værelser i den trefløjede bygning var meget forfaldne og meget tarveligt udstyret. I ladegården var der tre øksenhuse, hvoraf den mod syd var den største på 46 fag med båse til 158 øksne, den nordre rummede 55 og det vestre 84, derimod var den store lade kun 24 fag lang og de andre stalde beskedne.

Det var i bund og grund udpint gods, som Ditlev Rantzau overtog i 1663. Han blev optaget i den danske grevestand og oprettede i 1674 grevskabet Løvenholm af Gjesingholm (Løvenholm), Sødringholm, Demstrup samt Skovgård i Kollerup sogn i Vejle amt.

Ditlev Rantzau døde i 1697.

På grund af en arvestrid lod hans søn Wilhelm Adolph i 1721 sin ældre broder Christian Ditlev myrde og blev dømt til livsvarigt fængsel, hvor han døde i 1734. I 1726 var grevskabet faldet tilbage til kronen. I 1732 blev det erigeret på ny og overdraget til Frederik Christian Danneskiold-Samsøe. Et tiårs barn, der var greve til Samsø, friherre til Lindenberg og Høgholm og den første overdirektør for Gisselfeld Kloster. Da hans pekuniære forhold, trods hans rigdom på jordegods, var meget derangerede, fik han i 1742 lov til at nedlægge grevskabet og sælge de forskellige gårde.

Godsejer
Per Hansen.

Godsejer
Kirsten Harbo.

I 1742 købte kancelliråd Hans Eilersen Steinfeldt Demstrup og Sødringholm.

I Danske Atlas fra 1768 beskrives Demstrup således: Borgegården består af tre længer mur og bindingsværk, en etage høj, opbyggt af kancelliråd Steinfeldt, da den gamle bygning var forfalden og ubrugelig.

I 1775 solgte Steinfeldt Demstrup med 78 tdr. htk. hovedgårdstakst, 31 tdr. htk. tiender og 339 tdr. htk. gods til Matthias Poulsen Secher, der samme år overtog Sødringholm efter sin moder. Kammerråd Secher har fået et eftermæle som en hjertens god mand. Han overførte en del af Demstrups hovedgårdstakst og alt godset til Sødringholm, og solgte i 1790 gården til forvalter N. Bach. Den gamle sædegårds tilliggende var nu 56 tdr. htk.

I 1803 solgte Bach Demstrup til Ole Esmarck, men i 1805 tilhørte den ejeren af Sødringholm Anders M. Berg, hvis søn under landbrugskrisen måtte afstå den til Århus Stiftsøvrighed. Fra 1830 tilhørte den J. M. Bergs søn R. S. Berg. Han solgte den i 1839 og derefter følger nogle hurtige handler.

I 1862 blev Demstrup købt af godsejer Alfred Hage til Oremandsgård i Sydsjælland. Han ombyggede Steinfeldts hovedfløj i grundmur. I 1876 købte forpagter E. Olsen Demstrup. Det fortælles, at han var en flittig mand, der drev sin gård uden forvalter, og når han var fraværende måtte hans kone sætte folkene i arbejde.

Efter nogle ejerskift blev Anders Hougaard ejer af Demstrup i 1902, og han gav gårdens bygninger deres nuværende karakter. Således blev avlsgårde fuldstændig nyopført, der blev bygget enkesæde og forpagterbolig. Den trefløjede hovedbygning fik kamtakkede gavle, smårude vinduer og hovedfløjens mure blev gjort højere, så der kunne blive en mere passende lofthøjde i stuerne. Desuden blev der opført et tårn med spir midt for hovedfløjen til gårdsiden. Også den pompøse indkørselsport gennem laden er hans værk.

I 1924 solgte Hougaard gården til arkitekt Meulengracht, som gennemførte en ombygning af hovedbygningens indre, så den rumfordeling, der er nu, er et gennemtænkt projekt fra hans hånd.

Få år efter måtte Hougaard overtage Demstrup igen, men da var hans kræfter brugt op og landbrugskrisen satte ind så Jydsk Landhypotekforening overtog Demstrup, som i 1932 afhændede den til kaptajn Ove Høegh-Guldberg til Tygeslund. Trods krise og krig blev der på gården arbejdet en af landets fineste herregårdsbesætninger af rød dansk malkerace.

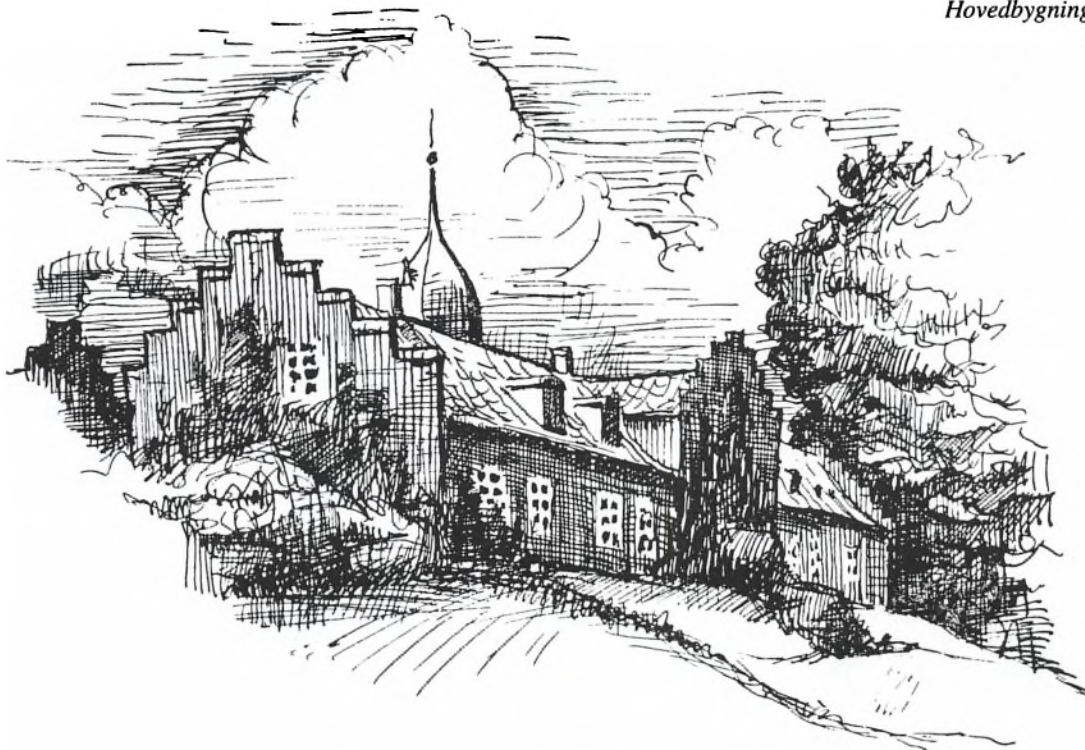
I 1947 blev Demstrup købt af godsejer Per Hansen, hvis datter, fru Kirsten Harbo, overtog godset i 1968. Og hun fortæller: "Min far kom fra Asferg kanten, hvor han i slutningen af 1920'erne købte proprietærgården Østervang og senere to andre gårde på egnen. Disse blev solgt til fordel for Demstrup.

I 1948 blev der indledt en omfattende dræning af al den lave engjord, hvilket foranledigede, at det dyrkbare areal fordobledes.

Avlsbygningerne var indrettet således, at den nordre længe var kostald og den sydlige længe var hestestald. Midterlængen blev brugt til opbevaring af avlen. I en mindre længe mod syd var der grise i to etager. Senere blev kostalden lavet om til grisestald. Resten af bygningerne blev gradvist ombygget til et mere moderne landbrug.

Jeg fik skøde på Demstrup i 1968. Min far, som var født i 1900, drev godset som forpagter til 1988. Han var da

Hovedbygningen set fra haven.
Tegning o. 1960.

efterhånden ret bedaget, men det gik udmærket, for vores forvalter, Hardi Pedersen, tog sig af landbruget, og jeg førte regnskabet.

På et tidspunkt måtte jeg dog gøre far opmærksom på, at du var det vist min tur.

Jeg er uddannet jurist med embedseksamen i 1959 og beskæftigede mig med dette fag i nogle år. Min mand, der er uddannet læge, skulle på grund af skiftende stillinger flytte en del, så juristeriet blev lagt på hylden. I 1972 bosatte vi os i Randers, hvor min mand nedsatte sig som ørelæge. Derefter kom mit arrangement med at hjælpe far med hans regnskab.

Da min viden om landbrug var ret mangelfuld gik jeg på landbrugsskole 1976/77 i et år.

I 1988 overtog jeg, som nævnt, driften af Demstrup. Vi drev et moderne planteavlbrug og ændrede bygningerne til dette.

I 2003 fik jeg en ung, dygtig driftsleder – Thomas Prip Nielsen. Det medførte, at den vision jeg havde om lave en slagtesvinebesætning kunne føres ud i livet. I 2004 og 2008 blev der bygget svinestald, og nu leveres ca. 20.000 slagtesvin om året. Staldene er anbragt bagved gården og kan ikke ses, når man kører ind gennem porten. De er opført i samme materialer, som de andre avlsbygninger med hvide vægge, rød trætræmpel og sorte tage.

Vi er i gang med at få færdiggjort ansøgning om yderligere udvidelse af grisebesætningen.

Vi har tidligere drevet jordene i fællesskab med Gjesinggård, men det ophørte 1. januar 2013. Ikke på grund af uoverensstemmelser, men driftsformerne passede ikke sammen.

Driftslederens hustru, Mette, passer godskontorer og meget andet.

Vi tilstræber en fremsynet virksomhed. Der dyrkes byg, hvede, rug, kartofler til mel, pil til flis, raps til olie og rajgræs til frø.

Demstrups areal er 348 ha. Hertil kommer forskellige tilkøbte arealer, så det samlede gods omfatter 657 ha, hvoraf 54 ha er skov.

Da det vi skulle leve af var bragt nogenlunde i stand, manglede hovedbygningen og haven en tiltrængt renovering. Hovedbygningen er anerkendt som bevaringsværdig. I vinteren 2005-2006 renoveredes nordfløjen. Det var nødvendigt, da den var ved at synke. Årsagen fandt vi, da gulvet blev brækket op. Det tidligere fundament var for ringe. Der blev lavet en dejlig lejlighed til min driftsleder og hans familie og et større godskontor.

Hovedfløjen har mod vest en lang gang med en hall i midten. Mod øst er der tre stuer, og længst mod syd er prægtig spisestue, hvor der kan dækkes op til 43. Mod nord er to soveværelser med badeværelser.

Sydfløjen indeholder anretterværelse, køkken, gang og de gamle folkestuer.

Hovedbygningen opvarmes fra gårdens halmfyr.

Hvad der er af møbler og billeder har mine forældre købt, bortset fra spejlene i hallen. Det var mest min mor, der prægede stuerne indretning.

I 2011 fik vi en fin anerkendelse for godt landmandskab af landboforeningen. Hæderen umøntede sig i et kontant vederlag, som blev investeret i vedbend til beplantning af skråningerne i haven.

I 2012 var jeg så heldig at få tilkendt et legat på 1.500.000 kroner fra Louis-Hansens fond. Vi har i de senere år søgt adskillige fonde. Landbruget giver ikke afkast til at vedligeholde hovedbygningen ud over det allermest nødvendige. Da vi fik nogle penge, som jeg blev umådelig glad for, gik vi i gang med at renovere sydturen i hovedfløjen og stabilisere tårnet. Desuden har vi haft fat i kloakkerne, for vandet fra gården løber ned til hovedbygningen og underminerer den i forvejen dårligt fundering af murene. Mit næste projekt er at få penge til nyt tag på hovedfløjen og sydfløjen.

Som led i generationsskiftet er Demstrup omdannet til et aktieselskab. Vore tre børn har hver en aktiepost. Jeg har aktiemajoriteten, og så har driftslederen, Thomas Prip Nielsen, fået en aktiepost.”

Simestedgaard ved Nibe

Simestedgård 1918.

Simestedgaard i Barmer ved Nibe har siden 2008 været ejet af Kristian Staun Simensen, der er ottende generation. Han er gift med Elena, og de har foreløbig datteren Alexandra. Elena og Kristian Staun Simensen bor på en anden gård tæt ved Simestedgård, medens forældrene Ida og Karl Simensen bor i et hus i Barmer, men Karl Simensen er stadig aktiv på gården. Det gamle stuehus bruges af medhjælperne.

Da Ida og Karl Simensen overtog gården i 1969 var der 14 køer, nogle søer og 45 ha. Kort efter blev stalden udvidet til 52 køer. I 1979 tog man en løsdriftstald i brug med plads til 120 køer på dybstrøelse og med malkestald. Stalden var på sin tid topmålet af modernitet, og den vakte megen opmærksomhed, og utallige er de skoler, landboforeninger og andre, som fra nær og fjern besøgte gården for at se den nye stald.

Nu omfatter Simestedgaard 200 ha, der er 200 malkekøer foruden opdræt, så der er i alt 500 dyr på gården.

Karl Simensen glæder sig over gårdens udvikling, men ser samtidig med glæde tilbage på en tid, da gården hentede talrige præmier på dyrskuer og havde fire køer i den eftertragtede 100.000 kilo klasse.

Slægten har siden 1904 ført navnet Simensen, idet Kristian Staun Simensens tipoldefar, Christen Christensen fik ret til navneændringen.

Gården lå oprindeligt i landsbyen Barmer, og hed Rollinghus, men blev i 1797 flyttet ud på marken i det såkaldte "Simmerhul", og deraf gårdenavnet.

Ifølge slægtstavlen sad Niels Skjøt med gården fra omkring 1730. Han var gift med Else Nielsdatter og efter hendes død ægtede han Maren Christensdatter. Deres søn Niels Nielsen Skjøt overtog fæstet. Hans første hustru hed Kirsten Nielsdatter og i 2. ægteskab var det Ane Cathrine. Sønnen af første ægteskab hed Christian Nielsen Skjøt. Han var født i 1779 og var gift med Ane Mortensdatter og senere med Maren Nielsdatter. En søn af andet ægteskab hed Christen Christensen. Han var født i 1822 og han blev i 1852 gift med Else Jensdatter.

Kort før sin død i 1905 ansøgte han om tilladelse til at føre navnet Simensen for sig og sine efterkommere, hvilket han opnåede med herredsfogedens brev af 10. juni 1905.

Christen Christensen købte Simestedgård af sin moder. Skødet og aftægtskontrakten er dateret 26. marts 1851. Skøde- og aftægtskontrakten indledes: "Underskrevne Maren Nielsdatter, Enke efter selveiergaardmand Christen Nielsen Skjøt i Simestedgaard efter hvem jeg ifølge testamentarisk Disposition hensidder i uskiftet Bo, tilstår og med min medunderskrevne Lavvæрге herved vitterliggør, at have solgt og afhændet, ligesom jeg herved sælger, skøder og fra mig og mine Arvinger aldeles afhænder til min Søn Christen Christensen følgende mine Ejendomme, nemlig:

A. Den mig ifølge min mands Skjøde af 11te December 1802 læst 9. Februar 1803 tilhørende gård Simestedgaard, udflyttet fra Barmer by i Sebber Sogn med paastaaende Bygninger og underliggende Eiendomme, der er skyldsatte saaledes:

Matr. nr. 13 af Barmer. Gammelskat 21 Rbd. 85 Sk. Hartkorn 3 Tdr. 0 Skp. 1 Fdk 0 Alb.

Matr. nr. 104 af Hornskovgaard. Gammelskat 75 Sk. Hartkorn 1 Td. 2 Skp. 1 Fdk 2 Alb.

A. En mig ifølge min Mands Skjøde af 10de November 1817, læst 4de Marts 1818 tilhørende Parcel paa Waar Holm, Nr. 3 fra nordre og østre Side, skyldsat under Matr. Nr. 28 for Gammelskat 60 Sk. Og privilegeret Hartkorn 1 Skp 0 Fdk. ¼ Alb.

B. En mig ifølge min Mands Skjøde af 25de Januar 1832, læst den 26de September 1832, tilhørende Parcel paa Kyø Holm, betegnet Nr. 3 skyldsat under Matr. Nr. 12 for privilegeret Hartkorn 2 Fdk. 1 ¾ Alb.

C. Den mig ifølge Leiecontract af 7de December 1830, læst 11te Maj 1831 tilhørende Nytte og Brugsret af omtrent 1 Tønde Land Skalhede i Birket, kaldet af Jens Jensen Fogedmanns Gaards Eiendomme i Barmer, samt D. Eiendommens Sæd, Avl og Afgrøde af alle Slags, saavel bjerget som paa Marken, saavel tærsken som utærsken, Beholdningen af Gjødning og Ildebrændsel, min Besætning af Kreaturer, Gaards- og Avlsredskaber, samt alt mit Ind- og Udboe.

Alt med de samme Rettigheder, Herligheder, Byrder of Forpligtigelser, hvormed jeg hidtil har været Ejer samt mod efternævnte Kjøbesum og Aftægt."

Det gamle skøde viser, hvilken omfattende ejendom Simestedgård var blevet til, efter at den var overgået til selveje fra Waar hovedgård i Farstrup.

På gavlen af stuehuset står årstallet 1862

Tre generationer på Simestedgård. Karl, Ida, Kristian, Alexandra og Elena.

Tre generationer i dagligstuen

Slægtsoversigt

Ca. 1730.

Niels Skjøt (f. ca. 1700)

Gift 1. gang med Else Nielsdatter.

Gift 2. gang med Maren Christensdatter.

Ca. 1775

Niels Nielsen Skjøt (f. 1736)

Gift 1. gang med Kirsten Jensdatter.

Gift 2. gang med Ane Cathrine.

1802

Christen Nielsen Skjøt (1779-1851)

Gift 1. gang med Ane Mortensen.

Gift 2. gang med Maren Nielsen (1792-)

1851

Christen Christensen (3.2.1822-)

Gift 22. 6. 1852 med Else Jensen (20.12.1824-)

1897

Karl Simensen (16.7.1870)

Gift 20.11.1896 med Dorthea Marie Andersen

(9.3.1874-)

1937

Kristen Simensen (23.2.1897-)

Gift 30.5.1937 med Karen Laursen (8.7.1903-)

1969

Karl Simensen (23.4.1938)

Gift 27.9.1960 med Ida Staun (20.3.1939)

2008

Kristian Staun Simensen (14.10.1974).

Gift 25.4.2011 med Elena

Langbakgård i Himmerland

Udflyttergården „Langbakgård” fotograferet o. 1918 af fotograf Skovdal i Hobro. Sandsynligvis inden Mogens Kristian Mogensen begynder at ombygge gården.

Himmerlandskredsen besøgte i dette efterår Langbakgård, hvor fru Jenny Lyngaa fortalte om landsbyen og gården. Her bringes hendes manuskript i uddrag:

Landsbyen Tobberup ligger 5 km nord for Hobro i en dal. Det er et lille landsbysamfund, og dens historie kan føres tilbage til middelalderen. Ved udskiftningen i Tobberup i 1793 er der i alt 13 fæstegårde og 2 selvejergårde. Krigscommisair S. C. Testrup, „Wiffertsholm”, ejer 7 gårde, J. C. Foss, „Ouegård”, ejer 4 gårde og H. Frisenberg, „Sødal” ved Viborg, ejer 2 gårde.

Langbakgårds historie

Det første kendskab til gårdens beboere i Tobberup er fra de første folketællinger i 1787 og 1801, hvor Christen Nielsen og hustru Else Jensdatter er gårdbeboere og dermed fæstere på gård nr. 2, som er fæstegård under „Wiffertsholm”. Ved matrikuleringen i 1844 får den matr. nr. 7. De næste folketællinger i 1834, 1840 og 1845 fortæller, at fæsteren er Laurs Andersen og Else Marie Jensdatter, og at den tidligere fæster Chresten Nielsen, som nu er enke-mand, er på aftægt hos dem på gården. Laurs Andersen er født på „Gl. Overvad” i Haverslev sogn. Han bliver gift i 1822 og er da fæstegårdsmand. Efterhånden benævnes han som Laurs Andersen Overvad og navnet fortsætter i familien.

Laurs Andersen dør 1837, men da deres 4 børn alle er mindreårige, driver moderen, Else Marie Jensdatter, gården videre, indtil den ældste søn, Anders Laursen, kan overtage fæstet på gården. Han bliver 1848 gift med Gjertrud Marie Jensdatter, og bliver samme år indkaldt til militæret. Som menig soldat deltager han i treårskrigen fra 1848-1850. Han kommer uskadt hjem, og for deltagelsen i denne krig får han i 1876 veteranmedaljen.

1857 får Anders Laursen skøde på gården i Tobberup fra Søren Juul i Hobro. Gården bliver 1860 genforsikret for 1200 Rigs Daler under forsikring nr. 121, og skal indtegnes i Landbygningernes almindelige Brandforsikring. Den er nu en selvejergård, og bygningerne er sammenbyggede i 2 kroge. Herefter går Anders Laursen i gang med at bygge en helt ny firlænget gård, udflyttergård, på Tobberup mark på gårdens jorde, som kaldes „Langbak Agre”. Gården får derfor navnet „Langbakgård” og ligger på nuværende adresse Tobberupvej nr. 5. Den sidste nye bygning, der bliver bygget, er stuehuset, hvilket fremgår af den nye forsikringspolice fra 1868. Her bliver gården nyforsikret under forsikringsnummer 212 for 2090 RD. Moderen Else Marie Jensdatter er på aftægt hos sønnen og svigerdatteren, indtil hun dør i 1884.

Langbakgård o. 1950

Gårdens nuværende ejer, Thomas Andersen, på gårdspladsen foran stuehuset.

1876 kommer Niels Mogensen fra Fjelsø og køber den gamle gård i Tobberup. Han overtager dermed forsikringspolicen nr. 121. 28. maj brænder en del af gården, idet en beboer i Tobberup sætter ild til sit eget hus, og 5 andre gårde bliver også antændt. 30. maj bliver brandtomterne besigtiget og takseret. Det er et aftægtshus, der er totalt nedbrændt hos ham, og det er forsikret for 800,- kr., men der fratrækkes værdien af 5 læs kampesten á 4,- kr. i alt 20,- kr. Han får dermed udbetalt 780,- kr. i skadeserstatning. Han går straks i gang med at genopbygge huset, og 27. juli anmoder han om taksation af sit hus til bevis for sin brandskadeerstatning. Det nye hus vurderes til 860,- kr. 15. september 1876 gifter han sig med Anders Laursens datter på Langbakgård, Else Andersen, som imidlertid dør 1884. Hvornår Niels Mogensen overtager gården vides ikke, men folketællingen 1890 fortæller, at Niels Mogensen og Maren Andersen er gårdejere på gården. Niels Mogensen gifter sig efter sin 1. kones død med Maren, som også er datter af Anders Laursen. Niels Mogensen dør

som aftægtsmand i 1914. Da har den ældste søn, Mogens Kristian Mogensen, overtaget gården og er i 1915 blevet gift med Birthe Marie Nielsen fra Døstrup.

1945 sælger Mogens Kristian og Birthe Marie Mogensen gården til Søren og Marie Andersen, og dermed kommer gården ud af slægtens eje. 1953 overtager datteren Stence og svigersønnen Niels Kjærgaard Nielsen gården. Den driver de, indtil Niels Kjærgaard Nielsen dør i 2002. Jorden lejes ud i 5 år, og 2007 køber Niels Kristian Kirketerp Nielsen gården for at drive den sammen med sin egen gård på Kirketerp.

I 2009 danner han „I/S Langbakgård" sammen med sin fodermester Thomas Balle Andersen og dennes hustru Birthe Balle. Udlængerne på gården nedrives, stuehuset restaureres og moderniseres, og en ny løsdriftstald med malkekarrusel står færdig til brug i begyndelsen af 2008. Senere er stalden blevet udvidet.

1. januar 2014 køber han Niels Kristian Kirketerp Nielsen ud og bliver selvejer på gården.

Nye MEDLEMMER

Erik Rosenstjerne Kølle
Brandstrupvej 100
Vester Skørringe
4930 Maribo

Hans Jørgen Hansen
Ladhavevej 9
4970 Rødby

Lindy Rudolph
Nybølnorvej 3
6310 Broager

Gårdejere
Maren og Gert Vestergaard
"Koldgaard"
Nittrupvej 2
7860 Spøttrup

Gårdejere
Hanne og Jens Christian Bach
"Krejbjerggaard"
Åbakken 15
Krejbjerg
7860 Spøttrup

Gårdejer
Søren Erik Dam
Vester Molsvej 31
Vrinnere
8420Knebel

Jenny Lyngaa
Hedemarken 2
Tobberup
9500 Hobro

Om Peder Wessel Tordenskiold

Af docent, dr. Phil. Erik Helmer Pedersen.

Jeg har en særdeles dygtig og god kollega ved navn Dan H. Andersen. Da der desværre ikke har været et større tilbud om nye stillinger inden for mit fag, historie på universitetsniveau – og da ældre historikere udviser en for deres yngre kolleger forbavsende livskraft – har han ikke fået sig den faste stilling, som ellers havde været en helt naturlig foreteelse, om konjunkturerne blot havde været anderledes hjælpsomme. Ved hjælp af forskellige former for stipendier og andre midlertidige arrangementer har han dog bjerget sig igennem og er nu heldigvis tilknyttet større forskningsprojekt om Store Nordiske Krig.

Med sin faglige dygtighed og sin eminente skriveevne har Dan H. Andersen gennem de sidste 10-15 år ikke desto mindre år fået skrevet og udgivet en del historisk litteratur. Forrest i denne række står en større bog om søhelten Peder Wessel Tordenskiold (1690-1720), norskfødt, skal man huske at erindre sig, når man taler med norske venner. Hele tre Tordenskioldbøger er det – hidtil skal man nok indskyde - blevet til for Dan H. Andersen. Den første kom i 2004, og 3. udgave er netop udkommet som en i alle henseender prydelig, ja statelig bog, som alle med selv den svageste interesse for Danmarkshistorien burde have stående på den boghylde, man reserverer sine helt uundværlige værker.

Nu har du taget munden fuld, ville en kritisk sindet kollega af radikalpolitisk for ikke at sige socialistisk observans nok mene. Vi danskradikale historikere skriver nøgtern og besindigt om samfundsrelevante emner med særlig forkærlighed for de fordelingspolitiske sager, idet de rige som bekendt altid har beriget sig på fattiges bekostning. Selv med den bedste vilje af verden ville Tordenskiold ikke passe ind i disse rammer, da hans livsprojekt var og forblev ham selv og intet andet. Retfærdigvis burde man straks derpå stille sig selv det intrikate spørgsmål: Hvor mange berømte danskere findes der i folkemunde? Jo med Folkehøjskolens Sangbog som referenceramme kan der nok opstilles en liste med Grundtvig i spidsen, men deres gebet var jo ikke den vilde og blodige tummel på slagmarken. Gudskelov ville de fleste nok tilføje. Min skoletids historiebøger kendte i høj grad Tordenskiold; selv de mest radikalpolitiske af slagsen kunne bruge ham som en type, der bestemt ikke duede som det ønskede forbillede: en dansker, der altid står med hatten i hånden, når en stormagtsrepræsentant taler til én.

Dan H. Andersen er fascineret af sin bogs hovedperson. Det erkender han selv, men lægger ikke skjul på dennes åbenbare fejl og mangler. Med et lidt ældre udtryk kunne man sige, at han behandler ham med skønsomhed. Intet forties og intet forskønnes ud over sin naturlige bæreevne. Læseren må selv dømmе, ofte en noget uøvet attitude. På mange måder er bogen en særdeles nyttig vejledning i at skrive om historie. Kildekritik og skrive dygtighed, to sider af samme sag, er svære sager at håndtere for enhver, der vover sig ind på området. Man må nødvendigvis have gjort sig nogle livserfaringer, ofte ret dyrekøbte, før den ene sætning føjer sig naturligt og tvangs frit ind i den næste. Sådan noget kan vor forfatter.

Dan H. Andersens gode bog være hermed anbefalet på det varmeste.

Tordenskiold kender jo alle, der er voksne nok til at gå med tændstikker i lommen. Han flammer op på et øjeblik, og det har han trofast gjort år ud og år ind siden 1865. Generationer af danskere og nordmænd har læst og hørt om Tordenskiold lige siden, selv om vi grunden ved såre lidt om ham. I dag ville han have været på TV flere gange om dagen med sig selv som PR-mand, fulgt op af flere TV-debatter. Han ville have været den første til at rose en bog om sig selv, skrevet af en særdeles duelig historiker, Dan H. Andersen. Bogens titel er selvfølgelig Tordenskiold. Alt andet ville være utænkeligt. Den er et fund til 500 kr. og bedre julegave til pengene kan ikke tænkes.

Dan H. Andersen
Peter Wessel Tordenskiold
600 sider
Lindhard og Ringhof
500 kr.

JENS OG ANNA JENSENS FOND

Dansk Slægtsgårdsforening administrerer Jens og Anna Jensens Fond, der uddeler rejselegatertil unge, der vil uddanne sig i teoretisk eller praktisk landbrug i udlandet.

Legatportioner på 5.000 og 10.000 kr. uddeles til ansøgere, der for at komme i betragtning, er i udlandet mindst 6 eller 8 måneder.

Ansøgning sendes til: Carl Martin Christensen, Rugvænget 5, 5400 Bogense.

NYT FRA KREDSENE

Kredsens arrangementer er interessante, og alle er velkomne til at deltage i det, der har interesse. Hvis man vil vide mere om et arrangement, så tag kontakt med formanden for den arrangerende kreds, navn og telefonnummer findes side 2.

Alle aktuelle indbydelser til kredsens arrangementer kan ses på foreningens hjemmeside www.slaegtsgaardsforeningen.dk under punktet kalender.

Himmerlandskredsen

Den 25. november havde kredsen samlet 22 medlemmer til en meget interessant dag. Vi begyndte med driftsbesøg på Langdalgård i Tobberup, hvor ejeren, Thomas Andersen, tog imod og gav en orientering om sit landbrug, der omfatter 350 ha, 350 malkekøer, 280 kvier og kalve. Tyrekalvene sælges til opfedning. Driften er økologisk, og de mange dyr går i moderne stalde. Der malkes tre gang daglig, og der er malkekarrusel.

Der er 4 mand ansat.

Så fortalte Jenny Lyngaa om landsbyen Tobberup og Langdalgård. Et meget interessant studie i lokaliteten. På side xx bringes fru Lyngaa beretning.

Vi så landets højstjydede økologiske DH-besætning. Og Thomas Andersen fortalte, at det ikke alene er et spørgsmål om foderet, men derimod reproduktion, goldkøer og de gode staldforhold.

Det var blevet tid til frokosten, så vi kørte til Volstrup Golfrestaurant, hvor biksemaden ventede.

Det var blevet tid til, at Erik Ugilt Hansen skulle fortælle om Volstrup, som han købte i 1984, og hvor han har udviklet driften med mange tiltage. Fra planteavl og svin ved overtagelsen blev det også mink og dambrug. Dertil kom en fiskesø og fiskebutik. Der åbnedes en pelshandel, hvor herrerne kunne lade sin inspirere til gaver til fruene i pels og skind.

Der blev også etableret produktion af rullegræs.

På initiativ af sønnen blev der anlagt golfbane, da han fandt området smukt og tilmed velegnet til goldbane. Sønnen tager sig af golfbanen, og der blev bygget feriehus, så golfspillere og lystfiskerne kan overnatte.

Sidste initiativ er vindmøller. Den ene er Erik Ugilt Hansens egen, og der er lejet jord ud til tre andre møller.

Det blev en indholdsrig dag, inden Mads Christensen fra kredsbestyrelsen kunne takke af.

OGN

Vejlekredsen

Den 22. oktober havde vi inviteret Gudrun Andreasen til vores generalforsamling. Gudrun der er tidligere informationsmedarbejder først for Landsforeningen for dansk svineavl, siden for Danish Crown, hun er netop stoppet som formand for danske landbrugsjournalister. Vi fik en fin gennemgang af Gudruns spændende livsbane. Hun startede som journalistelev på Horsens Folkeblad, og efter endt uddannelse blev hun ansat som landbrugsjournalist samme sted. De senere år har Gudrun været freelance og skrevet meget for Maskinbladet.

Generalforsamling gik stille og rolig, der var genvalg til de tre, der var opstillet. De fremmødte havde en god aften, og Bygholm Landbrugsskole lagde lokaler og kaffe til.

Steffen Buch Juul.

Sjælland Syd

Den ordinære generalforsamling afholdes fredag den 1. april 2016 kl.14 i Everdrup Samlingshus.

Vestsjællandskredsen

Den ordinære generalforsamling afholdes tirsdag, den 19. januar 2016. Vores landsformand, Gunhild Olesen Møller, kommer til generalforsamlingen med emnet "Visioner fremadrettet for foreningen."

Karen Andersen.

Midtjysk kreds

På hovedbestyrelsesmødet i august blev der talt om årsmødet i 2017. Her blev der gjort opmærksom på at Midtjysk Kreds står for tur til at arrangere årsmødet. Det er Midtjysk Kreds med på. Eftersom kredsen kun huser et par hoteller der kan rumme Dansk Slægtsgårdsforenings årsmøde, er det nødvendigt at være ude i god tid. Det ideelle er at alle kan bo på samme hotel. Sidst Midtjysk Kreds forestod arrangementet foregik det med udgangspunkt i Hanstholm. Denne gang bliver udgangspunktet Viborg. Der er indgået aftale med Best Western Golf Hotel Viborg om at huse årsmødet i dagene 26.-28. maj 2017. Det var de dage det kunne lade sig gøre at booke hotellet. Golf Hotel er smukt beliggende ved søerne, og der er gode parkeringsforhold.

Gunhild Olesen Møller.

TILLYKKE

Carl Martin Christensen 75 år

Juledag fylder Dansk Slægtsgårdsforenings tidligere landsformand Carl Martin Christensen i Bogense 75 år. Carl Martin Christensen er født på Kåregård og som ældste søn var han udset til at overtage gården, hvilket skete i 1969. Kate og Carl Martin Christensen har solgt gården her i 2015 og er flyttet til Bogense. Carl Martin Christensen har haft et langt virke i Slægtsgårdsforeningen. Først i den lokale kreds og fra 1980 i hovedbestyrelsen, hvor han var med i bladudvalget. I 1987 blev han landsformand. En post han bestred til 2006. Han fortsatte dog i den lokale bestyrelse for Fynskredsen. Carl Martin Christensens far Christian R. Christensen var landsformand for Dansk Slægtsgårdsforening i årene fra 1958-1977. Så det er en familie, der har ydet en stor indsats og sat sit præg på foreningen.

Carl Martin Christensen har haft en lang politisk karriere i det Konservative Folkeparti. Det blev til 37 år i kommunalpolitik dels som formand for forskellige udvalg og viceborgmester. Fra 1984-1987 tillige som medlem af Folketinget. Af øvrige interesser kan nævnes medlemskab af Oddfellowlogen, jagt og jagtrejser til bl.a. Sydafrika. De senere år har interessen for egnens historie fyldt mere og mere. Udtil har det ført til en opgave med at være omviser på det historiske Glavendruplund med skibssætning og runestene.

Dansk Slægtsgårdsforening bringer hermed sin tak for indsatsen i foreningens tjeneste og ønsker tillykke med fødselsdagen.

Gunhild Olesen Møller

Returadresse:

Inger M. Hansen,
Svalevej 13, 4440 Mørkøv
ID: 47395

Slægtsgårdsrejsen 2016

Slægtsgårdsforeningen tilbud om en rejse vil i 2016 være henlagt til det vestlige Schleswig-Holstein med overnatningerne på hotel Aquarium i Friedrichstadt.

TUREN HAR FØLGENDE PROGRAM:

Lørdag den 13. august:

Turen udgår fra Rosengård i Kværkeby kl. 8.00 med opsamling i Vissenbjerg. Vi kører til den hyggelige by Malente ved frokosttid. Her spiser vi frokost hos Slagter Petersen, inden vi begiver os ud på en sejltur gennem "de fem søer" fra Malente til Plön, hvor bussen venter på os. Fra Plön kører vi via Neumünster og Rendsburg direkte til vores hotel i Friedrichstadt, der er centralt beliggende i centrum af den hollandsk inspirerende by. Middag på hotellet.

Søndag den 14. august:

Efter morgenmaden går rejselederen en byvandring i den gamle bydel i Friedrichstadt. Herefter kanalfart. Hotellet serveres frokost. Om eftermiddagen kører i retning af Nordsøen ud til Eiderdæmningen og kystområdet ved Sankt Peter. Middag på hotellet.

Mandag den 15. august:

Husum og kunstcentret Mikkelpberg nord for Husum. Mikkelpberg har en interessant historie der har sammenhæng med det danske mindretal. Efter frokost er der tid til en lille spadseretur Husum inden bussen kører os tilbage til Friedrichstadt, hvor resten af dagen er til fri disposition. Middag på hotellet.

Tirsdag den 16. august:

Morgenmad på hotellet. Vi kører til Glücksstadt ved den nedre del af floden Elben. Vi starter med at besøge Detlefsenmuseet i Brockdorff-Palæet, der blev opført i 1631/32 til guvernøren for byfæstningen. Museets samling er skabt af Sönnich F. Detlefsen og giver

et omfattende billede af Glückstadts og Elbmarskens beboeres liv. Vi får en rundvisning på museet, inden vi spiser frokost på en lokal restaurant. Bagefter er der tid på egen hånd til at se nærmere på fæstnings- og havnebyen grundlagt af Christian den Fjerde i 1617. Hen på eftermiddagen returnerer vi til vores hotel, hvor middagen serveres.

Onsdag den 17. august:

Efter morgenmaden kører vi til Niebüll, hvor både bus og gæster kører på toget til øen Sylt. På Sylt kører vi en rundtur, inden vi kører til byen List på nordspidsen af Sylt. Her sejler færgen os til Rømø og under sejlturen serveres frokost. Fra Rømø kører vi indenfor Ribe, hvor der bliver tid til at gå rundt og se den gamle bydel med domkirken. Hen på eftermiddagen kører vi via Storebæltsbroen tilbage til Sjælland.

Pris: 5.132 kr. pr. person i dobbeltværelse.

Tillæg for enkeltværelse: 550 kr.

I prisen er samtlige måltider og entreer.

Tilmelding til Inger M. Hansen, Svalevej 13, 4440 Mørkøv. Tlf: 59 27 59 77.

E-mail: imhan@post.tele.dk

Tilmelding senest den 1. juni.

